

СТАНОВИЩЕ

НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ ПО ВОДИТЕ

ОТНОСНО: ЗАКОН ЗА ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ

I. Въведение

Предоставянето на услугите водоснабдяване и канализация на населените места от търговските дружества "ВиК" е част от дейността на така наречените "естествени монополи". При тях не може да бъдат приложени изцяло принципите на пазарните отношения, които регулират пазарните цени.

Същевременно водата е жизнено важен ресурс и достъпа до тази услуга засяга всички слоеве на населението, без оглед на техните финансови възможности да заплащат за тях. Целите на ВиК дружествата са предоставяне на води с добро качество, надеждни услуги и адекватно събиране и пречистване на отпадъчните води.

Значимият обществен интерес към дейностите, свързани със снабдяването с вода, както и отвеждането на отпадъчните води от населените места и пречистването им налага да се създадат условия, които в максимална степен да заместят липсата на конкуренция в тази дейност. С настоящия закон се очаква да се регулира тази дейност и тя да се направи по-ефективна.

II. Общи бележки

Сегашният проект на Закон за ВиК е разработен на значително по-добро ниво, отколкото проекта от м.ноември 2006г. и може да служи за солидна база за нормативен документ, от който сектор ВиК остро се нуждае. Това може да се постигне ако се направят целесъобразни допълнения и изменения.

Основните достойнства на проекта са:

1. За първи път в страната, дейността по ВиК се регламентира чрез закон.
2. Дава се точно определение за собствеността на ВиК системите и съоръженията като публична, кои от тях (или части от тях) са държавни и кои общински.
3. Регламентират се правомощията и задълженията на участниците в сектора – публични власти, водни оператори и водоползватели.
4. Регламентирана е дейността по представянето и регулирането на ВиК услугите.
5. Създава се Национален съвет по ВиК.
6. Създават се териториални съвети по ВиК.

7. Отменя се действащия Закон за регулиране на ВиК услугите, като неговото съдържание става Глава 6 на новия закон.
8. Предвижда се връщане на всички части от ВиК системи, намиращи се в частни ръце.
9. Предвидени са много важни изменения и допълнения в Търговския закон (чл.чл. 614, 630 и 700), свързани с откриване на процедури по несъстоятелност на ВиК оператор.

III. Бележки и конкретни предложения

1. Принципни бележки

- 1.1 Предвидено е регулирането на ВиК услугите да остане в ДКЕВР, което считаме за недопустимо и неприемливо, поради следното:
  - Проблемите на водното регулиране се различават значително и принципно от тези на енергийното регулиране, най-малко поради различията на съответните инфраструктури и техните технологични особености и специфика;
  - С този текст се постановява приоритетното значение на Закона за енергетиката пред Закона за В и К;
  - Както показва досегашната практика, в Държавната комисия по енергийно и водно регулиране преобладават експертите по енергетика за сметка на тези по водите, което ограничава професионалната компетентност и капацитет на този орган по отношение на неговите функции относно водния сектор.
- 1.2 Не са предвидени изисквания за ценз, квалификация и стаж на членовете на националния и териториалните съвети по ВиК.
- 1.3 Не е предвидено учредяване на Национален център по ВиК, от който секторът има остра нужда. Считаме за необходимо учредяването чрез Закона за В и К на специализиран Център за технологично и икономическо развитие на сектора В и К, който чрез съответни изследвания и анализи, да подпомага компетентните органи на изпълнителната власт при формиране на политиката за развитие на сектора.
- 1.4 Не е предвиден Правилник за прилагане на Закона.
- 1.5 Предвиден е прекомерно дълъг срок от 10 години за връщане и изкупуване на елементи от ВиК системите, намиращи се в частни ръце.
- 1.6 Допълнителните разпоредби се нуждаят от допълнения за още термини.

1.7 Не са предвидени специфични изисквания и отговорности по прилагането на научно-техническите постижения; по осигуряване на високо качество на инвестиционните проекти, по техническата експлоатация на системите, по подготовката и квалификацията на ръководни и изпълнителски кадри на публичните оператори, методическото и научно-информационното обслужване.

2. Предложения

2.1 В закона се говори само за питейни води (чл.2 т.1 и чл.3 (1)), не е изяснено какво става с условно чистите и води за промишлени нужди, както и взаимоотношения например с „Напоителни системи” или „Язовири и каскади”. – *да се дискутира*

2.2 В чл. 3

„(5) Половината от събраните приходи от таксата по ал.3 остават във ВиК оператора и се използват за рехабилитация на водоснабдителните системи и намаляване на загубите на вода.”

Как ще се осъществява на практика? - *да се дискутира*

2.3 В глава втора „Политика за развитие на водоснабдяването и канализацията” – не се споменава нищо за Плановете за управление на речните басейни – основен документ за управление на водите по речни басейни. - *да се дискутира*

2.4 В чл. 13 и чл. 14

Какво е „сържения за отнемане”? - *да се дискутира*

2.5 В чл. 27 трябва да се уточни изрично, че територията на Столична община сама по себе си не представлява обособена територия, а самостоятелна територия и Столична община запазва ролята си на Концедент. В противен случай, териториалният съвет ще представлява Концедента и ще се състои от двама души – 1 представител на Държавата и 1 представител на Столична община с равно съотношение на гласовете по 50%.

2.6 В чл.32 (2) без държавата две трети мнозинство не може да се постигне? Гласовете разпределени по броя на населението в общината е по-лесно, но съобразно стойността на активите, собственост на държавата и отделните общини в обособената територия – по-справедливо.

2.7 Чл.39. В ал. (2) текстовете на някои от точките, регламентиращи основните показатели за качеството на В и К услугите, да се прецизират и конкретизират, като приемат съответно следната редакция (новите думи са в *италик*):

.....
5. *брой* аварии на водоснабдителната система;

6. *брой и продължителност на случаите с налягане* във водоснабдителната система, *по-малко от гарантираното от проекта и оператора*;

.....
9. *брой* аварии на канализационната система;

10. *риск от наводнения в урбанизираните територии - държавна и общинска собственост и в имоти на трети лица, причинени от канализацията*;

Да се добави нова ал. (6) със следния текст:

(6) Рискът от хидравлично претоварване на канализационната мрежа и наводнение по ал. (2), т. 10 се определя по методика, утвърдена от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

2.8 В чл. 43 „експлоатация, поддръжка” включва всичко.

„експлоатация, поддръжка, ремонт и управление на В и К системи;”

2.9 Чл.68. В т. 2 да се добави нова дума (отбелязана тук в *италик*), както следва:

2. да поддържат водоснабдителните и канализационните системи в съответствие с техническите изисквания, с изискванията за *здравословни и безопасни условия на труд* и с изискванията за опазване на околната среда;

На много места в текста се среща неправилния термин “отпадни води”, наред с правилния “отпадъчни води”.

2.10 Разделът “Допълнителни разпоредби” да се допълни с дефиниции на следните термини:

- Сектор “Водоснабдяване и канализация”;
- Обособена територия;
- Риск от наводнения;
- Национален съвет по водоснабдяване и канализация;
- Авария;
- Териториален съвет по водоснабдяване и канализация.

2.11 Да се предвиди приемане на Правилник за прилагане на закона.